

PETROVO VYZNÁNÍ, PŘEDPOVĚĎ UTRPENÍ

Původ materiálu

Dan Heller

Pořadí v lekci

21

Žalm 8,2 – Hospodine, Pane náš, jak vznešené je tvoje jméno po vší zemi! Svou velebnost vyvýšil jsi nad nebesa.

Liturgické čtení-L 9,18-22

KLÍČOVÉ POJMY, DOBOVÉ A TEXTOVÉ SOUVISLOSTI

- **Ježíšova modlitba o samotě** - namísto aby si Ježíš užíval slávy nebo odpočinku po dobře vykonané práci, modlí se: není ve středu dění jako divotvůrce. Modlitba přichází „po“ divu. – U Lukáše hraje modlitba důležitou roli. Co to modlitba vlastně je? Nejsou to náboženská gesta, není to ani ovlivňování, spíš se dá zdůraznit „sklonění se“ o samotě. Malé děti vnímají jako všemohoucí své rodiče, ale i ten všemohoucí rodič se může sklánět v modlitbě. Kolem modlitby vznikají důležité otázky.

- **Za koho mě pokládáte**- první otázka, obecná (za koho mne zástupy pokládají), má navodit druhou otázku, osobní (za koho mne pokládáte vy). V odpovědi na první otázku ještě nemusí být a není víra. Učedníci mají na mysli předchozí událost, nasycení zástupů. Jak to mají pochopit? Právě nasycené zástupy (a zástupy vůbec) vidí v Ježíši proroka, tedy někoho předpokládaného. Na druhou otázku odpovídá víra: Boží Mesiáš. – hebr. *mášiach*, řecky *christos* – Kristus, je v Ježíšově době termín hodně politicky zatížený (zvláště ve spojení s nasycením zástupů se nabízí role úspěšného politického vůdce: kdy jindy by měl k tomu Ježíš lepší příležitost! Revoluce vznikaly právě tehdy, kdy se davům dal či slíbil chléb a nějaký vůdce je sjednotil). Petrovi to asi také bylo blízké. „Umíš to s lidmi“.

- A právě tohle Ježíš **rázně odmítá**. Důrazně prikazuje, aby o tom nemluvili. A připojuje „bláznovství kříže“ – právě Mesiáš musí mnoho trpět, být zavržen od představitelů církve a

zabit, třetího dne bude vzkříšen. Ježíšovo „kristovství“ , mesiášství, je spojeno především s tím, co se stane o Velikonocích. Ježíš se staví do nevýhodného světla, když hovoří o své bezmoci.

- to, co přijde, je **království Boží**. Přijde brzo, tedy nečeká se něco „utopického“, nereálného anebo velmi vzdáleného. Jít s Ježíšem do Božího království však nyní nejsou žádné slasti: znamená to právě zapřít sám sebe, nést svůj kříž a Ježíše následovat.

- **zapřít sám sebe** - působilo to hodně nezdravého, když se tato výzva chápala jako potlačení všech potřeb, znásilnění. U Ježíše však láska k Bohu, bližnímu a sobě jsou propojené nádoby (miluj bližního jako sám sebe). Důležité je chápat tuto Ježíšovu výzvu nikoli jako „restrikci“, omezení, ale jako výzvu k aktivitě. Je to důsledek svobodného rozhodnutí pro Ježíšovu cestu (...když se zastanete slabšího kamaráda, musíte počítat s tím, že třeba narazíte). - Pozitivní smysl této výzvy potvrzuje i skutečnost, že u Lk není nepochopení učedníků v popředí, jak je tomu u Mk a Mt. Zřejmě Lukáš zpracovává zkušenost: „život kříže“ je dobrou cestou, je to nosný model, lze to žít. Alternativu „život zachovat – život ztratit „ můžeme ukázat tak, že např. kdykoli jednáme zbaběle, tedy jen s ohledem na svůj život, pak dobrý život vlastně ztrácíme.

Kus odříkání v té Ježíšově výzvě také je a není se třeba bát, že děti poškodíme, když jim řekneme, že není dobré chtít mít všechno (umět si leccos odříci ve společnosti silně konzumentské může být vyznavačský postoj).

ÚSKALÍ TEXTU

Oddíl nemá výrazný děj. Je těžké vůbec hovořit o „bláznovství kříže“ bez deformací : často se tu předkládal „podprahově“ depresivní životní pocit (viz Nietzscheho kritika křesťanství: uvěřil bych křesťanům to jejich spasení, kdyby vypadali spaseně), často se na to téma moralizuje (kape se jed do života). Lukáš však velmi dobře vystihuje *kladnost* cesty kříže. Ve smyslu Lukášova záměru lze tedy ukázat, že nekonzumentský, nepasivní přístup k žití je hezčí, napínavější, bohatší...

POMŮCKY

- obrázky slavných lidí (sportovci, zpěváci),
- Radův Ježíš např. z BTS (pozemský a „obyčejný“)

MOTIVAČNÍ UVEDENÍ DO PŘÍBĚHU

Pro Teofila:

„Theofilovsky“ se dá vystavět na základě otázky: O Ježíši už toho vím docela dost. Ale proč křesťané pořád hovoří o Ježíši Kristu? Co je za tím? Kdo je Mesiáš (kdo potřebuje Mesiáše – viz E. Kohák, Hesla mladých svišťů) ? Ne zázračný léčitel, neslibuje vyřešení všech problémů nebo usnadnění života či výhody... A co z toho vyplývá pro životní styl „kristovců“ ?

Pro mladší školní věk:

- Existuje hezký příběh o tom, jak se jeden dobrý král převlékl do šatů obyčejných, chudých lidí a šel mezi ně, aby je (sám nepoznán) poznal a byl s nimi. Jedině tak jim vlastně mohl doopravdy pomoci.
- Nebo (u menších dětí) navázat na zkušenost modlitby: co všechno rodiče umí (dědeček-babička). A přece se dospělí „sklání v modlitbě“. Ježíš dělal také velké věci. Ale skláněl se k modlitbě.

Pro střední a starší školní věk:

Jsou populární časopisy, které „vytahují na světlo“ různá tajemství ze soukromí slavných osobností. Jaké tajemství má Ježíš? Dozvěděli jsme se o tom tajemství ne proto, že by učedníci neuměli držet jazyk za zuby (i když...) Ale proto, že se tak stalo (trpěl...byl ukřižován, byl pohřben atd.). Učedníci si vzpomněli na to, až když byl Ježíš ukřižován a vzkříšen (po Velikonocích).

OSNOVY VYPRÁVĚNÍ

a) pro mladší školní věk:

I. Motivace

II. Učedníci a Ježíš jsou o samotě (odpočinek, modlitba, rozhovor)

III. Kdo je Ježíš?

a) Co říkají druzí lidé?

b) Co si myslíte vy?

IV. Petrovo vyznání: Ty jsi pravý král

V. Ježíš je pravý král (jako ten dobrý král, který v převleku jde za lidmi)

b) pro střední a starší školní věk:

I. Motivace - známe už dobře toho Ježíše?

II. Co říkají druzí - a co vy?

III. Vyznání víry před druhými

IV. Kdo je Mesiáš?

V. Ježíš otevírá novou cestu – ne zrovna snadnou, ale s cílem Božího království

VYPRÁVĚNÍ

I. MOTIVACE

Víte, kdo byl A. Schweitzer, M. Ghándí, T.G. Masaryk, P. Pitter, M. Horáková...? Co je na těch lidech krásného? Co na nich obdivujeme? – Vzpomínáte si na hrdiny - hasiče z New Yorku, kteří zachránili spoustu lidí, ale mnozí z nich sami zahynuli? Slyšeli jste o Michalovi Velíškovi? Proč si takových lidí vážíme?

O Ježíši si vypravujeme nejvíc proto, že nás ovlivnil na celý život. Dokonce si život bez něj vůbec nedovedeme představit. Ale známe ho dobře? Představujeme si ho správně? Právě toho se týkal další rozhovor Lukáše s Theofilem.

II. NE SLÁVA, ALE BOŽÍ BLÍZKOST

T: Nedivím se, že za Ježíšem šly davy. Nasytit pět tisíc lidí, to už bylo něco! A ještě k tomu uzdravoval, zbavoval lidi zla. To přece musel vidět každý!

L: Ano, to všechno bylo vidět. Ale Ježíšovi záleželo ještě víc na tom, co není vidět: zbavoval lidi sobectví, učil je žít jinak, myslet jinak. Všimni si, že když Ježíš všechno ty velké věci dělal, nečekal na chválu a potlesk, ale často se stáhl do ústraní a modlil se. Odešel do samoty, kde s ním byli jen učedníci.

T: Musel být Bohu moc blízko. Pro učedníky v tom muselo být něco úžasného, žít vedle něho, sdílet s ním kus života! V jeho blízkosti učedníci poznávali, jak krásný může být život, i když je někdy těžký.

III. KDO JE JEŽÍŠ? KDO JE MESIÁŠ?

L: A právě v jedné takové chvíli se Ježíš učedníků zeptal, koho v něm vlastně vidí. Začal ten rozhovor otázkou: Za koho mne pokládají lidé? Učedníci odpověděli: Někteří říkají, že jsi Eliáš, druzí tě mají za Jana Křtitele.

T: Tomu nerozumím – vždyť Jan byl po smrti a Eliáš žil přece už dávno předtím!

L: Víš, Eliáš byl statečný prorok, který žil v době, kdy se lidé v Izraeli na Hospodina vykašlali. I když mu šlo o život, snažil se o to, aby se lidé k Bohu vrátili. O mnoho let později pak prorok Malachiáš předpověděl, že na konci časů, ještě než přijde Boží království v plné síle, se Eliáš zase objeví. A lidé za Ježíšových časů tomu věřili. Nevěděli, co se stane, tušili, že to bude šok, ale toužili po tom jako po světle, které se objeví ve tmě.

T: A Ježíš tomu taky věřil?

L: Ano. Dokonce jednou řekl, že Eliáš už přišel a že tím novým Eliášem byl Jan Křtitel; jako by Eliáš přišel znovu v osobě Jana Křtitele.

T: Ale Lukáš, copak si Ježíš potřeboval dělat průzkum veřejného mínění? Vždyť jsi nedávno řekl, že znal myšlení lidí, že do nich viděl.

L: Máš pravdu. Ježíš nechtěl ani tak slyšet, co si o něm lidé myslí. Mnohem důležitější pro něj bylo vědět, koho v něm vidí učedníci, jeho nejbližší. Proto se jich teď přímo zeptal: „A za koho mě pokládáte vy?“

T: Jak mu odpověděli? A který z učedníků to řekl?

L: Byl to Petr: „My si myslíme, že ty jsi Boží Mesiáš!“

T: To klepl na hlavičku, ne? Ale já se ani nedivím, že mu to došlo – učedníci přece s Ježíšem prožili nádherné věci (třeba naposled to rozmnožení chleba a nasycení zástupů, to muselo být nádherné, mě by to fascinovalo).

L: Ano, Petr to řekl úplně správně. Že Ježíš je Boží Mesiáš. Ježíš je skutečně ten, koho Hospodin vybral, pověřil tím, aby nám ukázal, kdo Bůh je a jaký je. Abychom věděli, že nám Bůh odpouští. Aby nám pomohl nést to, co je pro nás v životě těžké, abychom s ním poznali, že život nekončí smrtí. Jenže...

T: Co jenže?

L: To je právě ono! Tam v té první chvíli si to Petr asi představoval příliš po svém.

Jak to doopravdy s Ježíšem je, jaký on je Mesiáš, to všechno on i ostatní učedníci doopravdy pochopili až později.

T: Tak proto Ježíš chtěl, aby učedníci zatím nikomu neříkali, že je Mesiáš!

L: Ano! A možná Ježíš taky chtěl, aby k tomu poznání lidé došli sami. Ježíš učil jinak, než jak to bylo zvykem (třeba jak učili zákoníci). Neřekl: „Já jsem Mesiáš“. Ano, ptal se. Ale chtěl, aby si na to každý přišel sám. Ale především mu šlo o to, aby lidi poznali, jaký je Mesiáš. Vlastně kvůli tomu šel až na kříž.

IV. BOŽÍ MESIÁŠ A JEHO CESTA

T: Proč ho vlastně zabili? Chápu, že vadil tehdejším papalášům. Učil jinak, mluvil jinak o Pánu Bohu a asi toho věděl víc než ostatní. A tak se ho zbavili. Ale proč se ho nezastali ostatní lidi? Ti, kterým pomohl, které uzdravil, kterým kázal. Vždyť ho tak rádi poslouchali!

L: Ten problém byl právě v tom, že lidi tehdy čekali jiného Mesiáše. Takového, který vyžene Římany ze země. Osvobodí je od okupantů. A když to Ježíš neudělal, tak byli zklamaní. A vylili na Ježíše svůj hněv. Ale Ježíš věděl, že se to tak musí stát. Jinak by nepochopili – ani my bychom nepochopili, jaký je Mesiáš. Co myslíš, kdo by byl Ježíš, kdyby přišel dneska? Co bychom s ním udělali? Vždyť si vezmi: Když je dneska někdo úspěšnější, tak na něm hledáme chyby. Nebo když je na někom vidět, jak je šťastný, hned ho pomlouvají. Soupeříme a žárlíme.

T: Ale to my přece nechceme, my se od Ježíše chceme něco naučit!

L: Právě proto je tu i pro nás ta otázka, za koho pokládáme Ježíše my!

T: Hm. Já vlastně taky nevím, jestli je pro mě spíš Pán nebo bratr, prorok nebo Král...

L: Ale důležité je, jestli jsi ho objevil, jestli ho máš rád a chceš jít jeho cestou. A víš, podle čeho se to pozná? Podle toho, jestli se za něho nebudeš před lidmi stydět. Jestli se nebudeš stydět říct i před druhými, že jsi jeho učedníkem.

T: Takže když Ježíš říkal učedníkům, aby nikomu neříkali, že on je Mesiáš, tak to pro nás už neplatí?

L: My už určitě o Ježíši mlčet nemáme!

V. JEŽÍŠOVA CESTA - NOVÝ A JINÝ POSTOJ K ŽIVOTU

T: Fakt je, že by bylo divné, kdybych mlčel o tom, že pro nás Ježíš dal svůj život.

L: Jasně. Ale on také říká, že máme jít jeho cestou; máme žít tak, aby naše cesta byla podobná té jeho. Život je krásný, ale není to procházka růžovým sadem. A my za ním máme jít, ať to stojí, co to stojí. Dokonce řekl, že máme zapřít sami sebe, nést svůj kříž a jít za ním.

T: Tak tomu fakt nerozumím. Co to je zapřít sám sebe?

L: Představ si, že někdo trénuje na závody; je to dřina a toho závodníka už kolikrát napadlo, že se na to vykašle, že by měl pohodlnější život. Ale pak „se zapře“, pokračuje v tréninku a nenaříká, jak je jeho trenér náročný. Když jdeme za Ježíšem, tak prostě nemusíme mít všechno. Nemusíme žít jako všichni ostatní.

T: Ale co je to nést kříž? Vždyť kříž, to byla vlastně šibenice!

L: Ježíš tady tím křížem nemyslí jen popravu. Víš, já jsem tomu rozuměl tak, že když mluvil o kříži, myslel tím na celou svou životní cestu, ke které kříž také patřil, ale na které ten kříž nebyl poslední stanicí.

T: Není to někdy příliš těžké? A nenakládá toho Ježíš na své učedníky příliš mnoho?

L: Máš pravdu v tom, že cesta s Ježíšem není snadná. Ale Ježíšovi šlo o víc, než jen o tento život. Nejdůležitější není jen přežít, za každou cenu si zachránit život, ale zůstat na jeho cestě. Dokonce řekl, že kdo by chtěl svůj život zachránit, ten o něj přijde.

T: Jak tomu mám rozumět?

L: Víš, já si myslím, že Ježíš ví, že nás strach ochromuje. A kdyby sis chtěl ten svůj život za každou cenu udržet, tak už z něj moc nebudeš mít. Představ si, že bys byl v situaci, kdy bys mohl svému kamarádovi zachránit život, ale protože bys musel riskovat (třeba skočit do řeky, abys ho vytáhl), radši bys to vzdal, abys sám o život nepřišel. A kdyby se ten tvůj kamarád utopil, možná by tě život nebavil, protože by tě provázely stálé výčitky. Jako bys svůj život ztratil.

T: Úplně mě z toho mrazí v zádech. Ale naštěstí se to nestává každý den.

L: To ne. Ale nejsou to jen tak výjimečné věci. Třeba někomu ubližují a ty se ho můžeš zastat. Jestli to neuděláš, tak jsi v té chvíli svůj život prohrál. Snad chápeš, co chce Ježíš říci: že jsou ještě důležitější věci než samotný život. Cesta s Ježíšem je cesta do Božího království. A to za to stojí. Sice není vždycky cesta snadná, ale dovedeš si představit lepší cíl?

T: Ale království Boží, není to až něco po smrti?

L: Vůbec ne. Ježíš tehdy učedníkům dokonce řekl, že někteří neokusí smrti, dokud nespatří království Boží.

T: Tomu tedy nerozumím. To zní trochu jako z pohádky.

L: Víš, Theofile, mě vždycky hrozně mrzí, když lidé odkládají Boží království pořád na „někdy jindy“ nebo na život po smrti. Ale Ježíš chtěl, abychom aspoň něco z Božího království prožívali, už když jsme tady na světě!

T: Takže člověk fakt může zažít Boží království už tady, ve svém životě?

L: Určitě. Ale ne každý a ne všechno. Ale ten, kdo jde s Ježíšem jeho cestou, přece aspoň tu a tam spatří kolem sebe věci, které jako by už patřily do Božího království. Je to třeba láska,

odpuštění, věrnost Kristu, pevnost ve zkouškách a ovšem i radost z toho, že Kristus je vždycky s námi. V tom všem se Boží království prosazuje. Kdo Krista následuje, ten to vidí. Třeba jsou to jen chvílky, jako záblesky světla, ale i to je krása!

MODLITBA

Pane Ježíši, děkujeme ti, že jsi nás přišel osvobodit od zla i od našeho sobectví. Přinesl jsi nám svobodu a radost ze života. Díky tobě už nás nedrtí strach, a všechno, co nás tlačí, poutá nebo zraňuje, už nad námi nemá moc. Dáváš nám v životě spoustu krásných dáreků a skvělé lidi. Otvíráš nám své království a chceš, abychom ho nepřestávali hledat, abychom se nebáli do něj vstoupit... S tebou je život tak krásný! Dej, ať nikdy nejsme tak hloupí, že bychom se báli o tom mluvit, nebo že bychom se za tebe styděli. Vždyť s tebou nás život tak baví, s tebou nejsme nikdy sami! Díky tobě, Pane! Amen

PODNĚTY PRO ROZHOVOR

- kdo je dnes pro lidi „Mesiáš“ (ke komu vzhlížejí, od koho čekají pomoc?) Nejsou to lidé „s nadpřirozenými schopnostmi“ (léčitelé, mocní politici, slavné osobnosti, superhvězdy)? A jak je to s vámi – jací lidé vám nejčastěji doopravdy pomohli? Nepřichází pomoc spíš od lidí, kteří vám nabídli svou blízkost, pomohli vám s „vaším křížem“...?
- v čem je rozdíl mezi lidmi tzv. věřícími a nevěřícími? Všichni si nějak představují Boha (Ježíše Krista). Všichni bez rozdílu potřebujeme pomoc... Křesťané smějí být Ježíši blízko. Nebo další odpovědi...

Odkaz na pracovní list

[21 Petrovo vyznání](#)

Odkaz na píseň

[Kdo na kolenou klečí, vídá dál](#)

[Pane Ježíši Kriste, tys Syn Boží zajisté](#)

[Krásná je modrá obloha, je zázrak pod ní žít](#)

[Pomoz mi, můj Pane, abych nežil planě](#)

[Ó hlavo plná trýzně, běd, ran i soužení](#)

[To já, ó Pane můj, půjdu, když mne posíláš](#)

[Přemýšlej, děkuj a služ \(SV273\)](#)

Cílová skupina

[Školní](#)

[Mladší školní](#)

Katechetické cykly

[Pozvání na cestu - Evangelium Lukášovo](#)

Biblický odkaz (kat)

[Lukáš 9,18–27](#)